

DGNB Villa

Danvak Dagen

12-04-2023

**RÅDET
FOR
BÆREDYGTIGT
BYGGERI**

Emilie Elmer Land Jensen

Cand.arch, HD1, HD2 - Organisation og ledelse

Projektleder DGNB Villa – Teknisk konsulent

- DGNB Villa
- Taksonomi for Erhvervelse og ejerskab af bygninger
- DGNB Nye bygninger og omfattende renoveringer
- DGNB Rum
- DGNB Drift

Rådet for Bæredygtigt Byggeri (GBC)

- Stiftet i 2010, non-profit organisation
- 750+ medlemmer fra hele den danske bygge- og ejendomsbranche
- Visionen er at fremme bæredygtighed
- Udvikler værktøjer til at bæredygtigheds-certificere byområder og byggerier
- Afholder konferencer, netværksmøder, undervisning mm.
- Mere end 50 ansatte

**RÅDET
FOR
BÆREDYGTIGT
BYGGERI**

RÅDET FOR BÆREDYGTIGT BYGGERI

DGNB Byområder

DGNB Bygninger

DGNB Villa

DGNB Drift

DGNB Rum

AGENDA

DGNB Villa

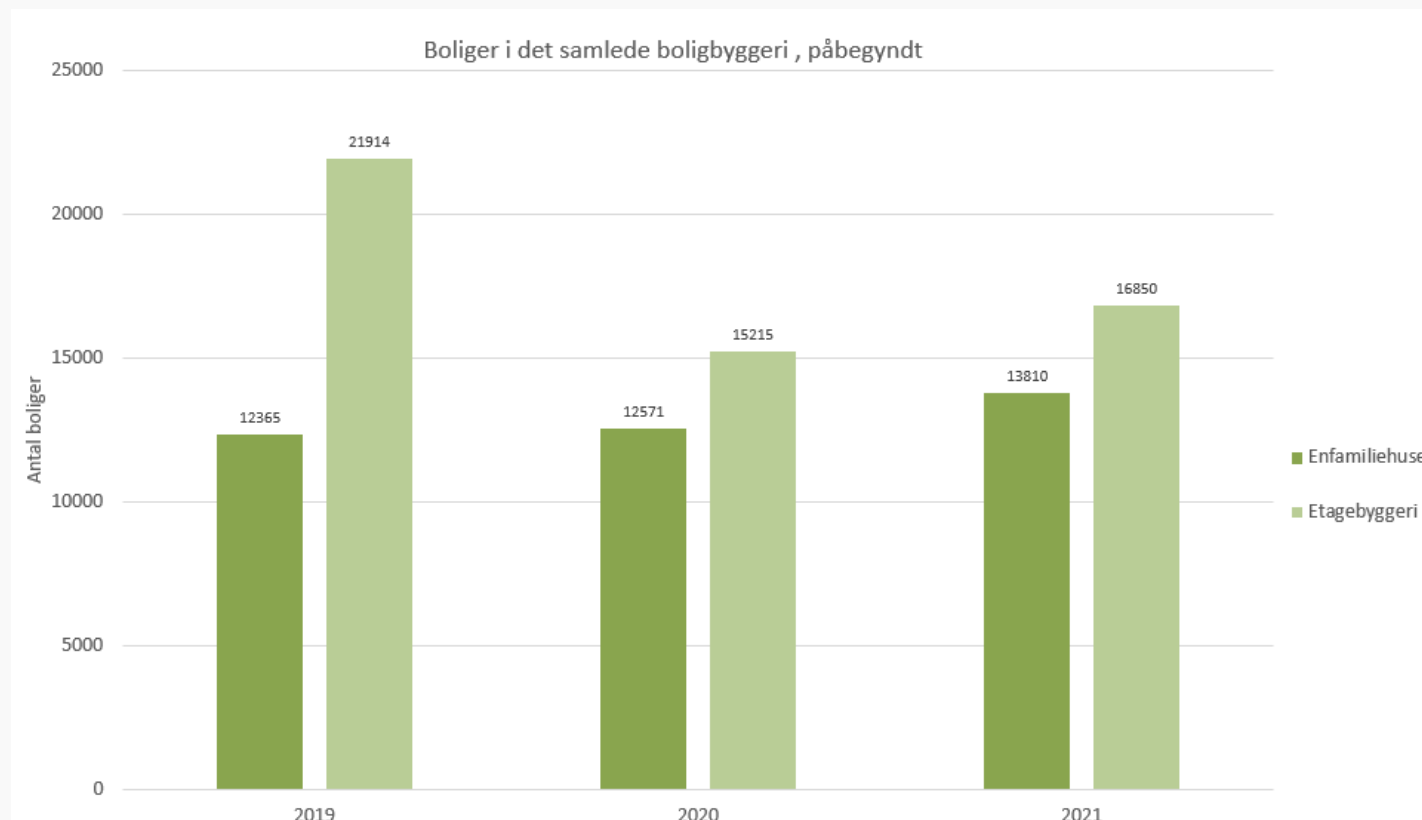
Hvad kan certificeres?

- Der skal være tale om et enfamilie- eller flerfamiliehus, fritidshus eller mindre klyngeprojekt med maks. 6 boenheder på hver især maks. 250 m² referenceareal for klimaberegning, samlet maks. 1500 m² referenceareal for klimaberegning.
- Det skal være et nybyggeri eller en omfattende renovering af en eksisterende bygning
- Certificeringen skal indsendes inden for en periode på op til et år fra færdiggørelsen eller ibrugtagningen af bygningen.
- Knock-out kriterie: Der skal udføres en livscyklusvurdering (LCA) jf. MILJØ 1 - Indikator 1.1.

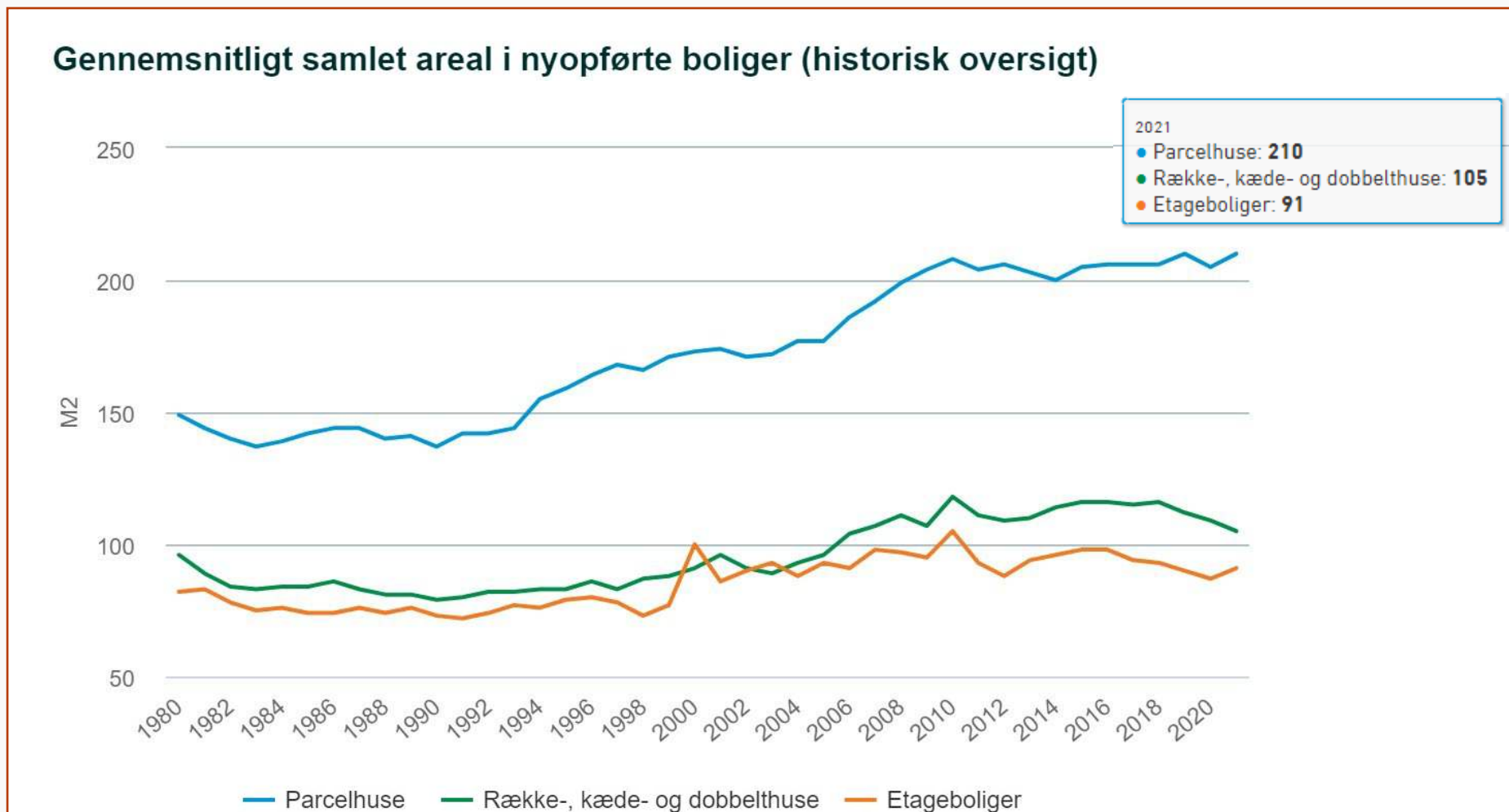
Hvorfor Villa?

Grundlag og vision

- Stor efterspørgsel i denne skala
- Ingen branchestandard til at guide til højere grad af bæredygtighed
- Bedre og mindre kvadratmeter

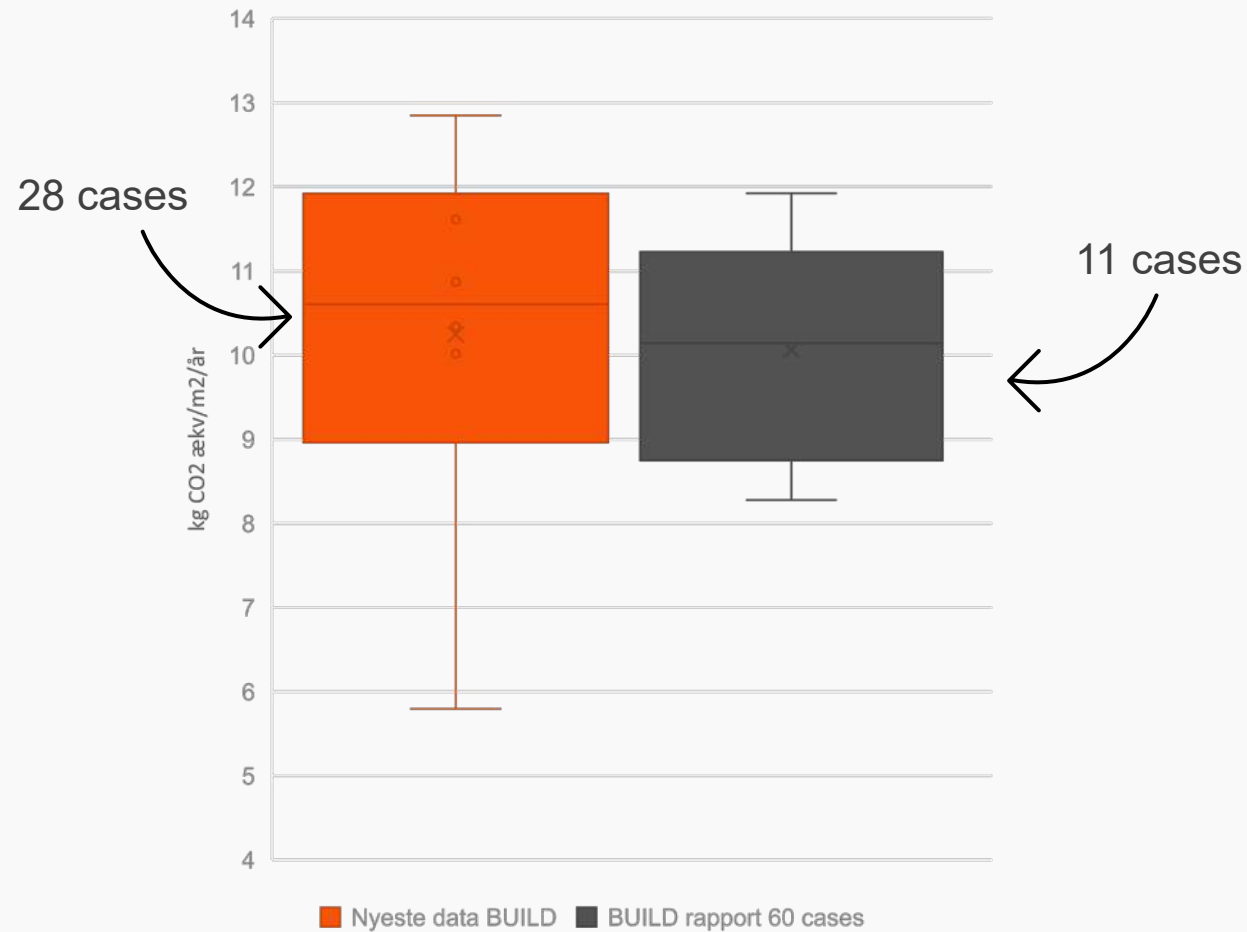
Baggrund

Kilde: Danmarks statistik

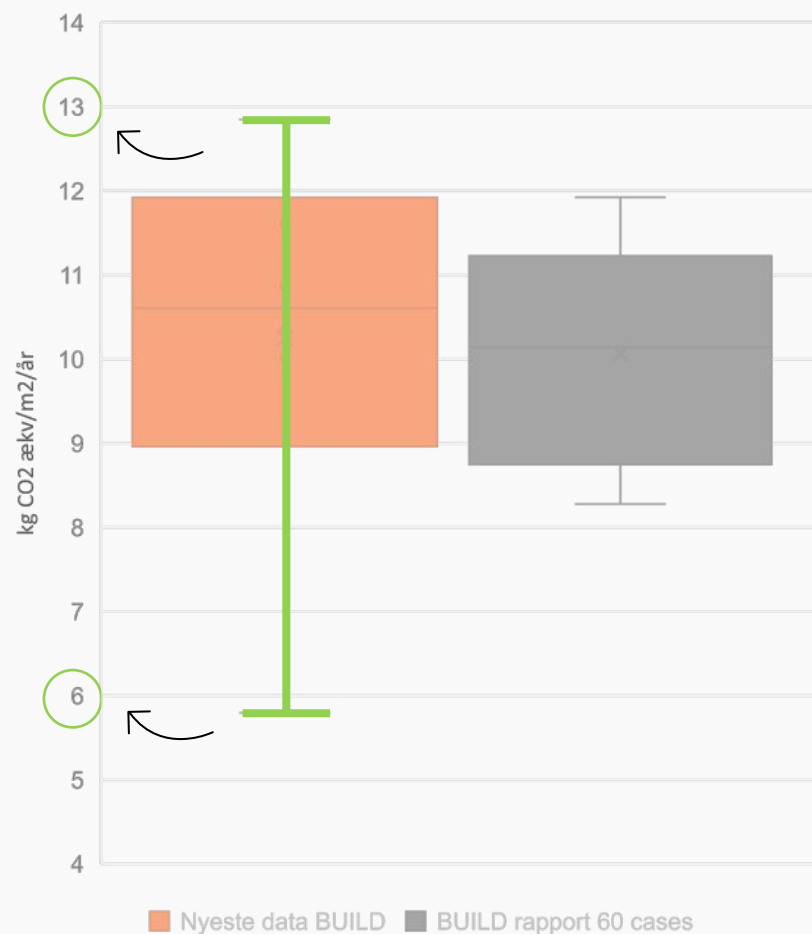
Potentiale i CO₂ besparelser

Enfamiliehuse

Potentiale i CO₂ besparelser

Enfamiliehuse

Formål

Hvad vil vi opnå med DGNB Villa?

Fra storytelling til
målbarhed

Kvalificere
bæredygtighed af
mindre projekter

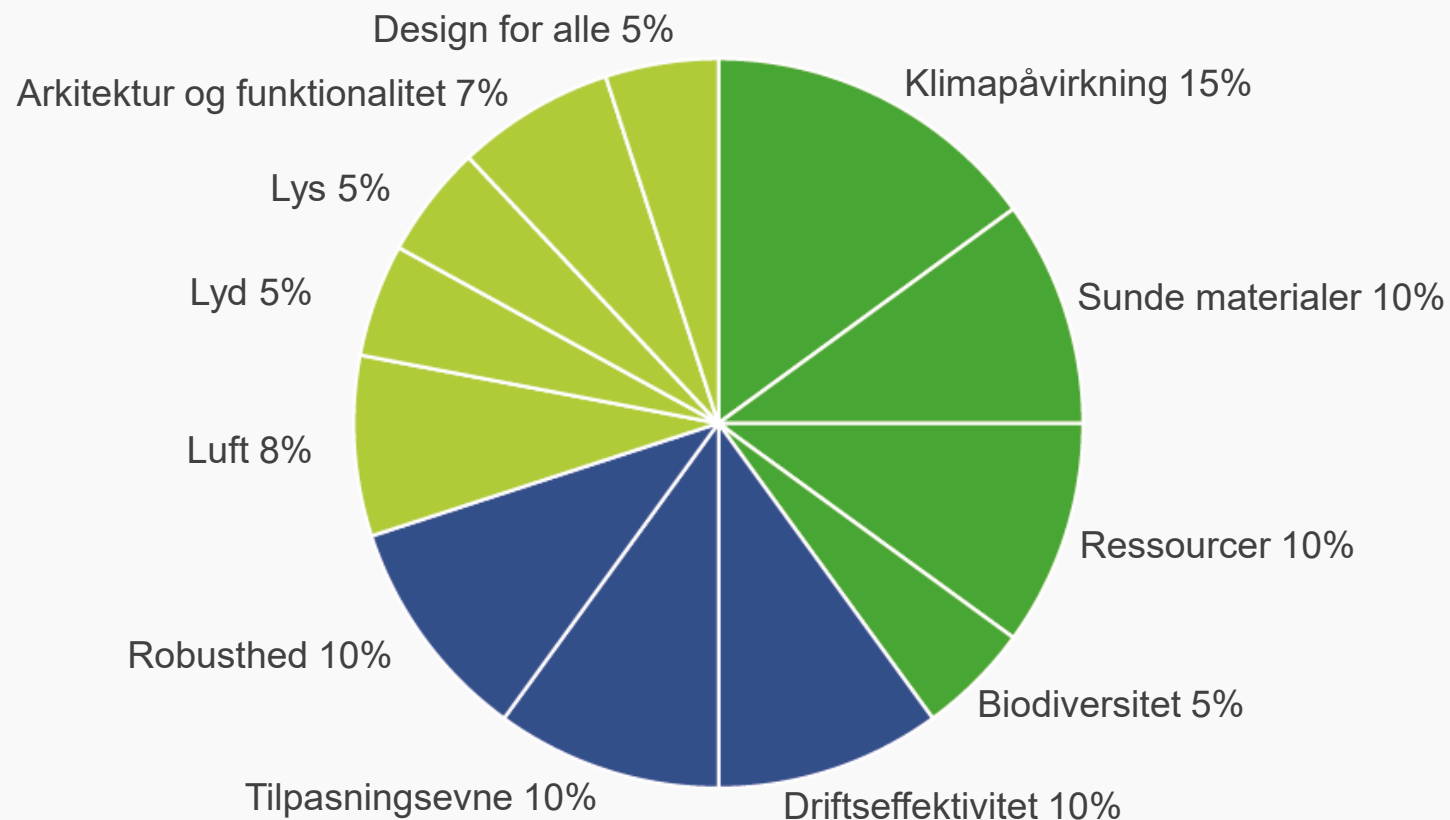
Understøtte
processen for
projekter

Løfte branchens
samlede
bæredygtighed

Fordeling

Kriterieniveau

12 kriterier

KVALITET	NAVN	EMNE
Miljø Kvalitet 40 %	MILJØ 1 - 15 % Klimapåvirkning	1 Livscyklusvurdering 2 Energieffektivitet
	MILJØ 2 - 10 % Sunde Materialer	1 Håndtering 2 Indhold
	MILJØ 3 - 10 % Ressourcer	1 Materialer 2 Vand
	MILJØ 4 - 5 % Biodiversitet	1 Dyr og planter
Økonomisk Kvalitet 30 %	ØKONOMI 1 - 10 % Driftseffektivitet	1 Brugervejledning 2 Økonomi i brug
	ØKONOMI 2 - 10 % Tilpasningsevne	1 Dimensioner 2 Åbenhed
	ØKONOMI 3 - 10 % Robusthed	1 Proces 2 Konstruktion og byggeteknik 3 Klimasikring
Social Kvalitet 30 %	SOCIAL 1 - 8 % Luft	1 Ventilation 2 Forureningskilder 3 Temperatur
	SOCIAL 2 - 5 % Lyd	1 Støj 2 Lydisolering
	SOCIAL 3 - 5 % Lys	1 Dagslys
	SOCIAL 4 - 7 % Arkitektur og funktionalitet	1 Planlægning 2 Løsninger
	SOCIAL 5 - 5 % Design for alle	1 Design for alle 2 Bygningens indretning

12 kriterier

KVALITET	NAVN	EMNE
Miljø Kvalitet 40 %	MILJØ 1 - 15 % Klimapåvirkning	1 Livscyklusvurdering 2 Energieffektivitet
	MILJØ 2 - 10 % Sunde Materialer	1 Håndtering 2 Indhold
	MILJØ 3 - 10 % Ressourcer	1 Materialer 2 Vand
	MILJØ 4 - 5 % Biodiversitet	1 Dyr og planter
Økonomisk Kvalitet 30 %	ØKONOMI 1 - 10 % Driftseffektivitet	1 Brugervejledning 2 Økonomi i brug
	ØKONOMI 2 - 10 % Tilpasningsevne	1 Dimensioner 2 Åbenhed
	ØKONOMI 3 - 10 % Robusthed	1 Proces 2 Konstruktion og byggeteknik 3 Klimasikring
Social Kvalitet 30 %	SOCIAL 1 - 8 % Luft	1 Ventilation 2 Forureningskilder 3 Temperatur
	SOCIAL 2 - 5 % Lyd	1 Støj 2 Lydisolering
	SOCIAL 3 - 5 % Lys	1 Dagslys
	SOCIAL 4 - 7 % Arkitektur og funktionalitet	1 Planlægning 2 Løsninger
	SOCIAL 5 - 5 % Design for alle	1 Design for alle 2 Bygningens indretning

LCA og klimakrav

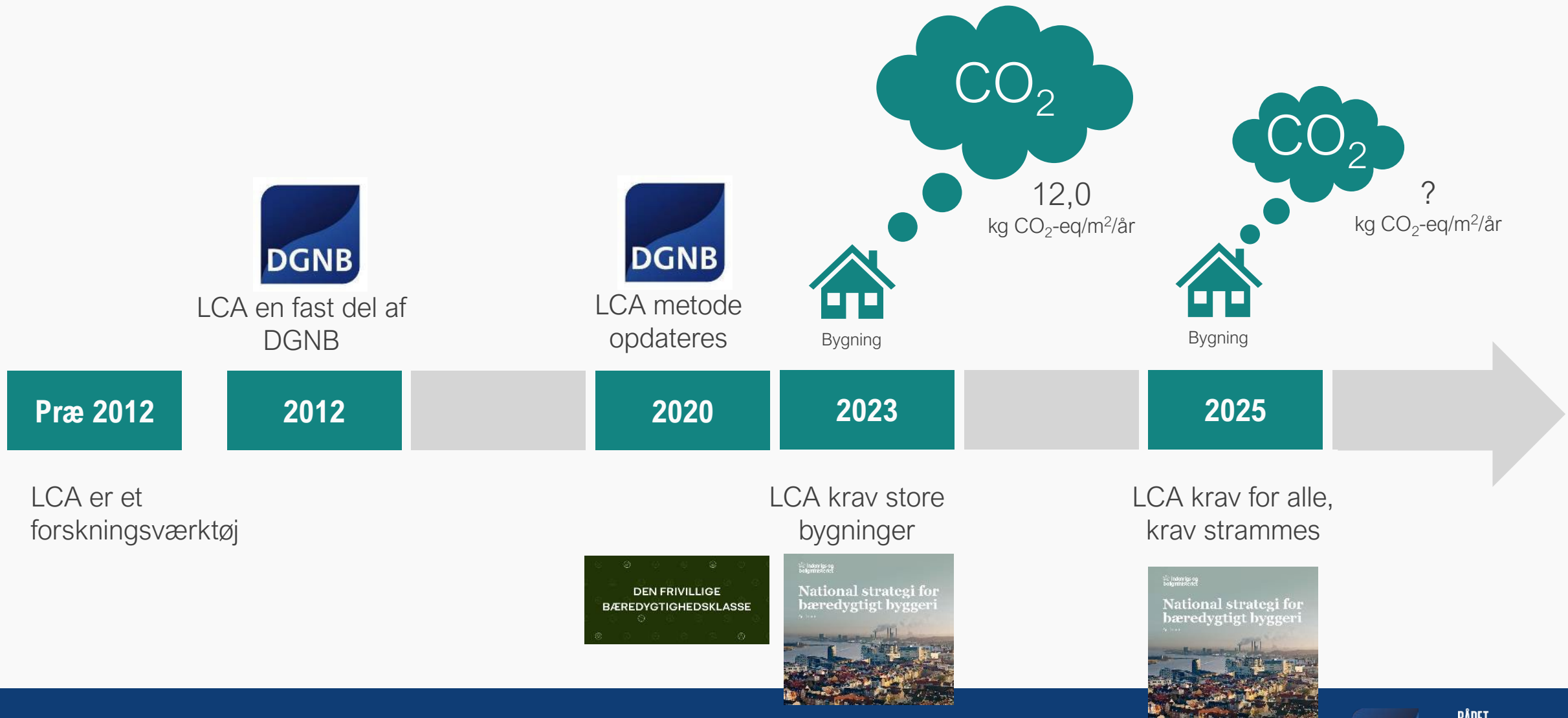

De nye klimakrav

- Der kommer to nye bestemmelser om nybyggeris klimapåvirkninger i bygningsreglementet fra 1. januar 2023:
 1. Nybyggeris klimapåvirkninger skal dokumenteres med en klimaberegning (dvs. en livscyklusvurdering, LCA)
 2. Nybyggeri over 1000 m² skal overholde en grænseværdi på 12 kg CO₂-eq./m²/år

LCA

Præ 2012

LCA er et forskningsværktøj

2012

LCA en fast del af DGNB

2020

LCA metode opdateres

2023

LCA krav store bygninger

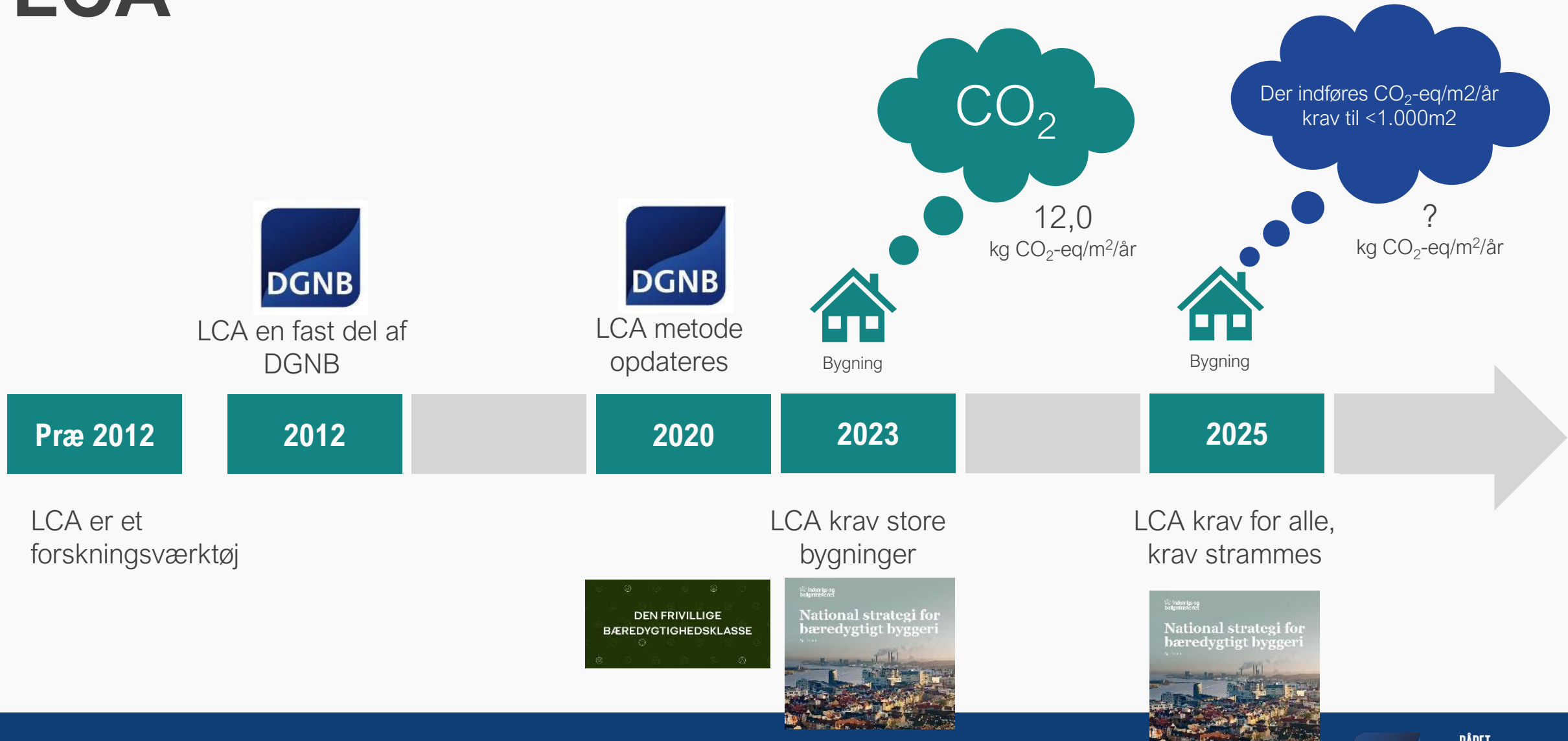
2025

LCA krav for alle, krav strammes

RÅDET FOR BÆREDYGTIGT BYGGERI

LCA

Installationer i LCA

Standardværdier

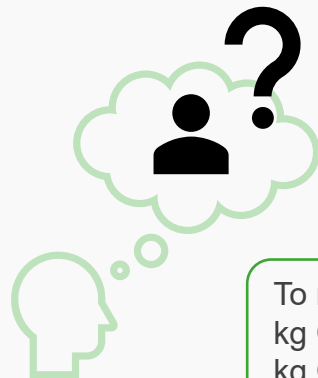
BR 18, bilag 2, tabel 7
Generisk datagrundlag
20.12.2022, version 2

Krav	Vejledning	Vejledning	Krav	
Sorterings ID	Data type	Navn DE/ENG	Navn DK	Gl Op m
#S0001	Standardværdi		Enfamiliehuse, afløb	
#S0002	Standardværdi		Enfamiliehuse, vand	
#S0003	Standardværdi		Enfamiliehuse, varme, ventilation og køl	

- Standardværdier er konservativt sat, installationer pr. m²
- Stort potentiale ved at regne med de aktuelle værdier for et givent projekt

Personfaktor

Særligt for DGNB Villa

To måder at opgøre CO₂-forbrug:
kg CO₂-ækv. / (m²·år)
kg CO₂-ækv. / (person·år)

MILJØ 1 - 15 %
Klimapåvirkning

1 Livscyklusvurdering
2 Energieffektivitet

DGNB – Nye bygninger og omfattende renoveringer

1 LCA-resultater

1.1 Global Warming Potential (GWP) for byggeriet efter BR2023 og (BR2025)

Beboelse	0-100
Overholdelse af Bygningsreglementet er knock-out krav	
■ 12,0 (10,5) kg CO ₂ -eq/m ² /år	0 (0)
■ >10,0 (>9,0) kg CO ₂ -eq/m ² /år	0 (0)
■ 10,0 (9,0) kg CO ₂ -eq/m ² /år	23 (18)
■ 9,00 (8,0) kg CO ₂ -eq/m ² /år	35 (30)
■ 8,00 (7,0) kg CO ₂ -eq/m ² /år	65 (60)
■ 7,32 (5,79) kg CO ₂ -eq/m ² /år	100 (100)

Der kan interpoleres mellem niveauer.

DGNB Villa

1 Livscyklusvurdering

Maks. 90

1.1 Global Warming Potential (GWP) for byggeriet efter BR2023

0-90

Metode 1

- 12,0 kg CO₂-eq/m²/år
- >10,0 kg CO₂-eq/m²/år
- 10,0 kg CO₂-eq/m²/år
- 9,00 kg CO₂-eq/m²/år
- 8,00 kg CO₂-eq/m²/år
- 7,32 kg CO₂-eq/m²/år
- 6,55 kg CO₂-eq/m²/år

Metode 2 - personfaktor

- 480 kg CO₂-eq/person/år
- >400 kg CO₂-eq/person/år
- 400 kg CO₂-eq/person/år
- 360 kg CO₂-eq/person/år
- 320 kg CO₂-eq/person/år
- 292,8 kg CO₂-eq/person/år
- 262 kg CO₂-eq/person/år

0
0
14
21
39
60
90

Der kan interpoleres mellem niveauer (sker automatisk i matrixens faneblad Miljø 1).

Personfaktor

Særligt for DGNB Villa

To måder at opgøre CO₂-forbrug:
kg CO₂-ækv. / (m²·år)
kg CO₂-ækv. / (person·år)

Antal personer pr. bolig

- Master bedroom (det første soveværelse) → 2 personer
- Øvrige soveværelse → 1 person

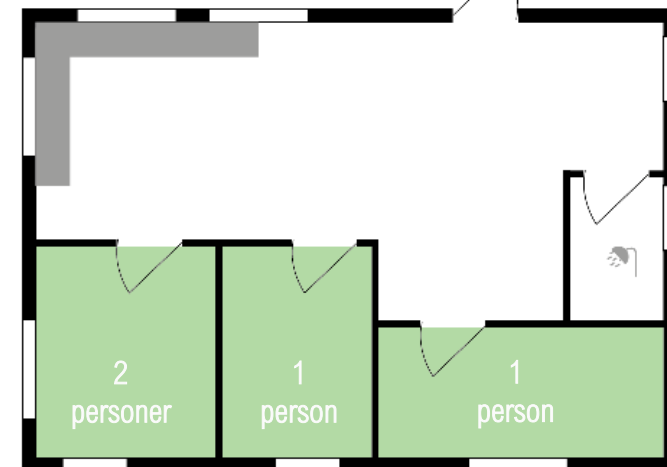
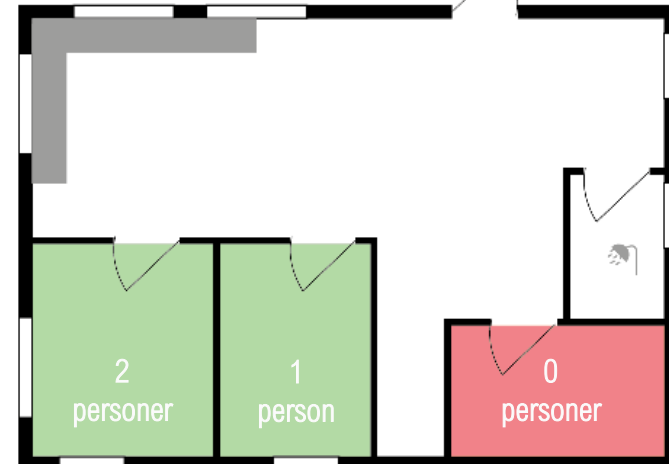
DGNB definition af et soveværelse

- Minimum 3% åbningsareal med vandret udsyn (åbningsareal ift. gulvareal)

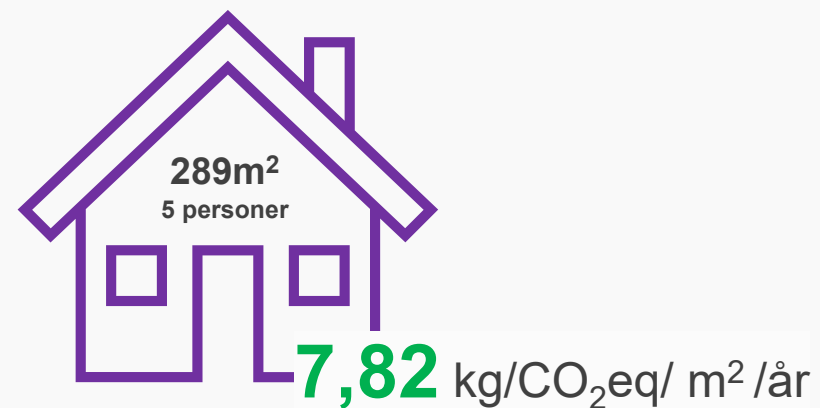
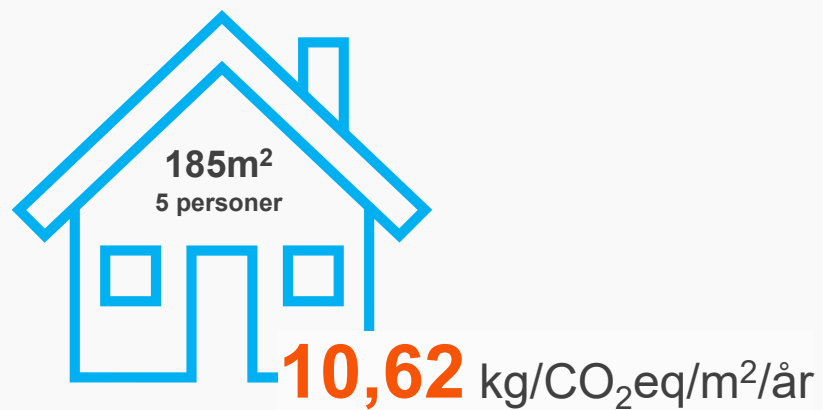
MILJØ 1 - 15 %
Klimapåvirkning

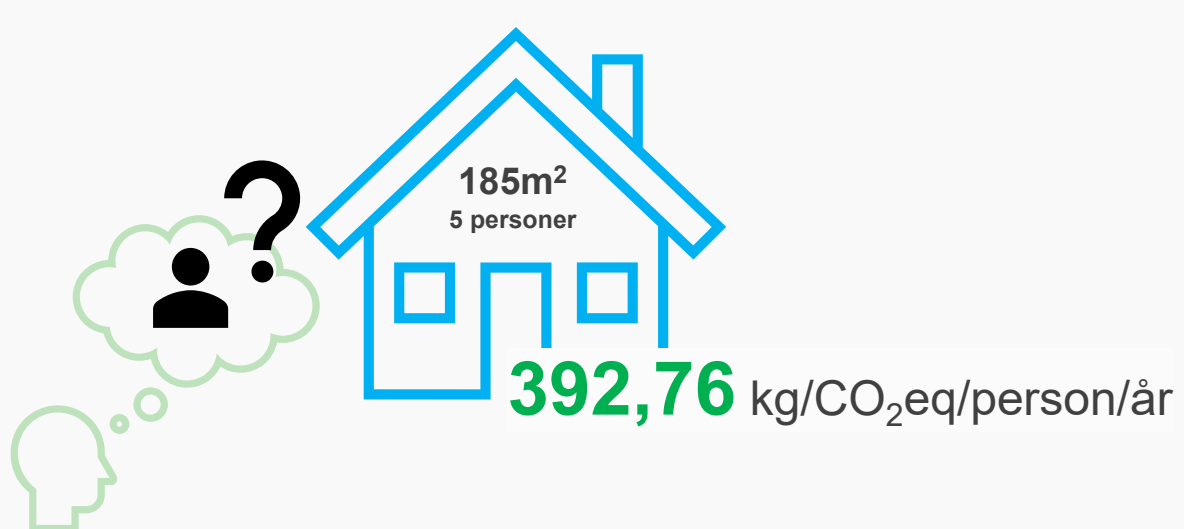
1 Livscyklusvurdering
2 Energieffektivitet

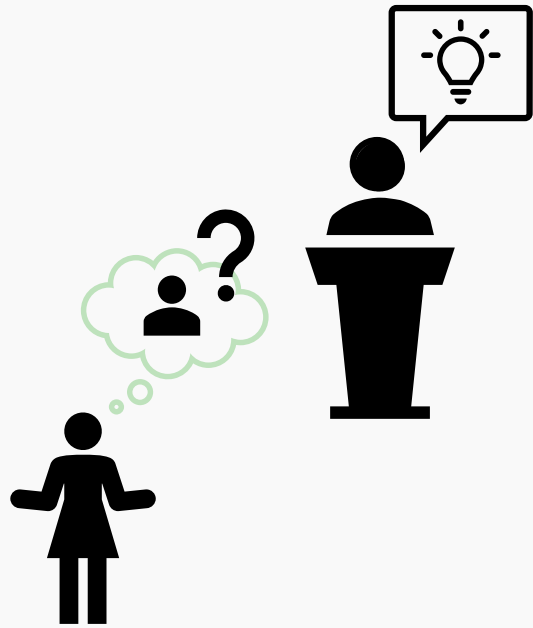
To eksempler

To eksempler

Kommende krav?

 [Bygningsreglementet.dk](https://www.bygningsreglementet.dk)

Skalatilpasning

Fleksibilitet og flere mulige point

KVALITET	NAVN	
Miljø Kvalitet 40 %	MILJØ 1 - 15 % Klimapåvirkning	
	MILJØ 2 - 10 % Sunde Materialer	
	MILJØ 3 - 10 % Ressourcer	
	MILJØ 4 - 5 % Biodiversitet	
Økonomisk Kvalitet 30 %	ØKONOMI 1 - 10 % Driftseffektivitet	
	ØKONOMI 2 - 10 % Tilpasningsevne	
	ØKONOMI 3 - 10 % Robusthed	
Social Kvalitet 30 %	SOCIAL 1 - 8 % Luft	
	SOCIAL 2 - 5 % Lyd	
	SOCIAL 3 - 5 % Lys	
	SOCIAL 4 - 7 % Arkitektur og funktionalitet	
	SOCIAL 5 - 5 % Design for alle	

Skalatilpasning

Fleksibilitet og flere mulige point

KVALITET	NAVN	
Miljø Kvalitet 40 %	MILJØ 1 - 15 % Klimapåvirkning	
	MILJØ 2 - 10 % Sunde Materialer	
	MILJØ 3 - 10 % Ressourcer	
	MILJØ 4 - 5 % Biodiversitet	
Økonomisk Kvalitet 30 %	ØKONOMI 1 - 10 % Driftseffektivitet	
	ØKONOMI 2 - 10 % Tilpasningsevne	
	ØKONOMI 3 - 10 % Robusthed	
Social Kvalitet 30 %	SOCIAL 1 - 8 % Luft	
	SOCIAL 2 - 5 % Lyd	
	SOCIAL 3 - 5 % Lys	
	SOCIAL 4 - 7 % Arkitektur og funktionalitet	
	SOCIAL 5 - 5 % Design for alle	

32	Proces kvalitet	
33	PRO1.1 Kvalitet i forberedelsen af projektet	
44	PRO1.4 Bæredygtighed i entrepriseudbud	
51	PRO1.5 Vejledning om vedligehold og brug af bygningen	
58	PRO1.6 Procedure for arkitektonisk kvalitet	
68	PRO2.1 Byggeplads/Byggeproces	
76	PRO2.2 Dokumentation af kvalitet i udførelsen	
84	PRO2.3 Commissioning	
94	PRO2.4 Brugerkommunikation	
101	Miljø kvalitet	
102	ENV1.1 Livscyklusvurdering (LCA)	
112	ENV1.2 Miljøfarlige stoffer	
141	ENV1.3 Ansvarsbevidst ressourceindvinding	
149	ENV2.2 Drikkevandsforbrug og spildevandsudledning	
162	ENV2.3 Effektiv arealanvendelse	
169	ENV2.4 Biodiversitet	
182	Økonomisk kvalitet	
183	ECO1.1 Totaløkonomi (LCC)	
204	ECO2.1 Fleksibilitet og tilpasningsevne	
218	ECO2.2 Robusthed	
227	Social Kvalitet	
228	SOC1.1 Termisk komfort	
246	SOC1.2 Indendørs luftkvalitet	
251	SOC1.3 Akustisk indeklima	
286	SOC1.4 Visuel komfort	
305	SOC1.6 Kvalitet af udearealer	
315	SOC2.1 Universelt design	
338	SOC3.2 Bygningsintegreret kunst	
345	SOC3.3 Plandisponering	
365	Teknisk kvalitet	
366	TEC1.1 Brandsikring og sikkerhed	
374	TEC1.3 Klimaskærmens kvalitet	
382	TEC1.4 De tekniske systemers tilpasningsevne	
390	TEC1.5 Design for vedligehold og rengøringsvenlighed	
400	TEC1.6 Nedtagning og genanvendelse	
420	TEC1.8 Dokumentation med miljøvaredeklarationer (EPD)	
427	TEC3.1 Mobilitetsinfrastruktur	
427	Områdets Kvalitet	
437	SITE1.1 Lokalmiljø	
438	SITE1.2 Områdets og kvarterets image og tilstand	
461	SITE1.3 Trafikforbindelser	
470	SITE1.4 Adgang til faciliteter i nærområdet	

Luft

Proces med skalatilpasning

SOCIAL 1 - 8 %		1 Ventilation
Luft		2 Forureningskilder
		3 Temperatur

1.1	Ventilationsrate	Maks. 10
	Ventilation (mekanisk eller automatisk styret naturlig ventilasjon) i soveværelser fastsættes i forhold til relevant personbelastning.	
	Ventilationsmængde skal også sikres ved <u>lukket dør til værelser</u> .	
	▪ 5 l/s per person	5
	▪ 7 l/s per person	10

Luft

Proces med skalatilpasning

SOCIAL 1 - 8 %		1 Ventilation
Luft		2 Forureningskilder
		3 Temperatur

1.1	Ventilationsrate	Maks. 10
	Ventilation (mekanisk eller automatisk styret naturlig ventilasjon) i soveværelser fastsættes i forhold til relevant personbelastning.	
	Ventilationsmængde skal også sikres ved <u>lukket dør til værelser</u> .	
	▪ 5 l/s per person	5
	▪ 7 l/s per person	10

Luft

SOCIAL 1 - 8 %

Luft

1	Ventilation
2	Forureningskilder
3	Temperatur

Tjeklister - ikke garanti, men sandsynligvis bedre

1.3 Tjekliste: Filterskift

- Filtervagt - Der forefindes filtervagt på ventilationsanlæg baseret på tryktab.
- Udførlig beskrivelse i brugermanualen om filterskift. (se ØKONOMI 1.1)
- Afleveringsforretning indeholder 1 ekstra filtersæt pr. anlæg som placeres ved anlæggene.

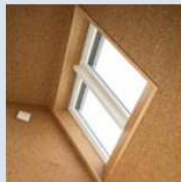

Emhætte

- Emhætte er tredje-parts verificeret til at have en emfangsevne på 75% eller højere. Point kan kun opnås såfremt emhætten opnår emfangsevnen på 75% uden at overskride maximumskrav til støj fra emhætter jf. SOCIAL 2: Lyd/Støj/Lydtryk niveau ved emhættedrift. +8
- Automatisk forcering af indblæsningsluften i den mekaniske ventilation svarende til udbalancering af emhættens udsugningsmængde. +5
- Emhætte er 1,3 gange bredere end kogepladerne. Eller 1,5 gange bredere, hvis der er tale om induktionsplader. Alternativt placeret med overskabe på begge sider af emhætten. +5
- Emhætte er omsluttet af væg på 1 side. +2
- Emhætte er omsluttet af væg på 2 sider. +4
- Emhætte er omsluttet af væg på 3 sider. +6
- Emhættens motor er flyttet væk for at undgå støjgener fra motorlarm. +5
- Køkken er placeret i selvstændigt rum med åben forbindelse til andre rum på maksimalt 4,5 m² samlet åbningsareal. +5
- Emhætte er opsat under samme betingelser som den er testet for emfangsevne (typisk 600 mm over kogeplade). +2
- Emhættens afkast er placeret over tag. +2
- Automatisk åbning af spjæld, der sikrer opvarmet erstatningsluft uden potentielle trækgener og kondensdannelse. +2
- Køkken har en dør der kan afskærme fra andre rum. +2

Alternative point

- Alternativ opnåelse af point og tjeklister
- Øget fleksibilitet

SOCIAL 1 - 8 %		1 Ventilation
Luft		2 Forureningskilder
		3 Temperatur

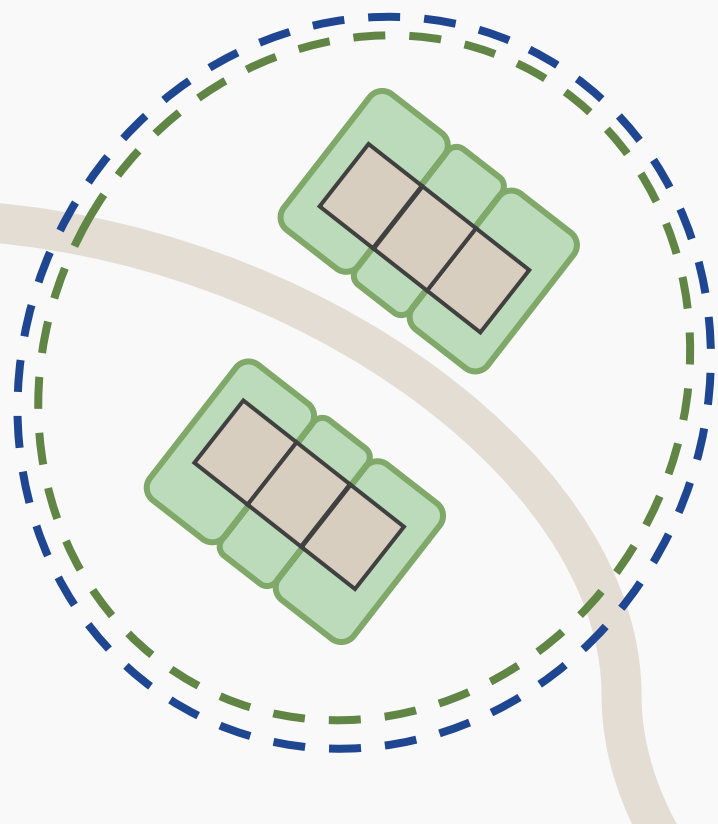
	Naturlig ventilation Naturlig ventilationsløsning, som fx en solskorsten hvor luft lukkes ind igennem riste i facaden over nedhængt loft, og suges ud af huset ved opdrift fra solskorstene. Eller anden naturlig ventilation, eks. ventilationsvinduer (med forvarming af luft mellem glas).		<i>Opdriftsventilation øger naturligt luftskifte i boligen og bidrager dermed til frisk luft uden el-forbrug</i>	+5	
	<i>Giver også point i SOCIAL 1 Luft - Temperatur samt ØKONOMI 2</i>	Diffus loftsventilation Diffus loftventilation, gennem eks. et perforeret loft, er installeret hvor igennem ventilationen passerer fordelt på et langt større areal.		<i>Perforeret loft til indblæsning sænker luftens gennemstrømningshastighed og forebygger dermed støj- og trækgener.</i>	+5
	<i>Giver også point i SOCIAL 2 Lyd - Støj.</i>	Anden opnåelse af point Der gives point for andre løsninger, som opfylder indikatorens formål. Løsninger skal godkendes ved DK-GBC.		<i>Argumentation for alternativ opnåelse af point.</i>	+x

Kontaktflade imellem systemer

Kontaktflade med nybyg

Mindre projekter

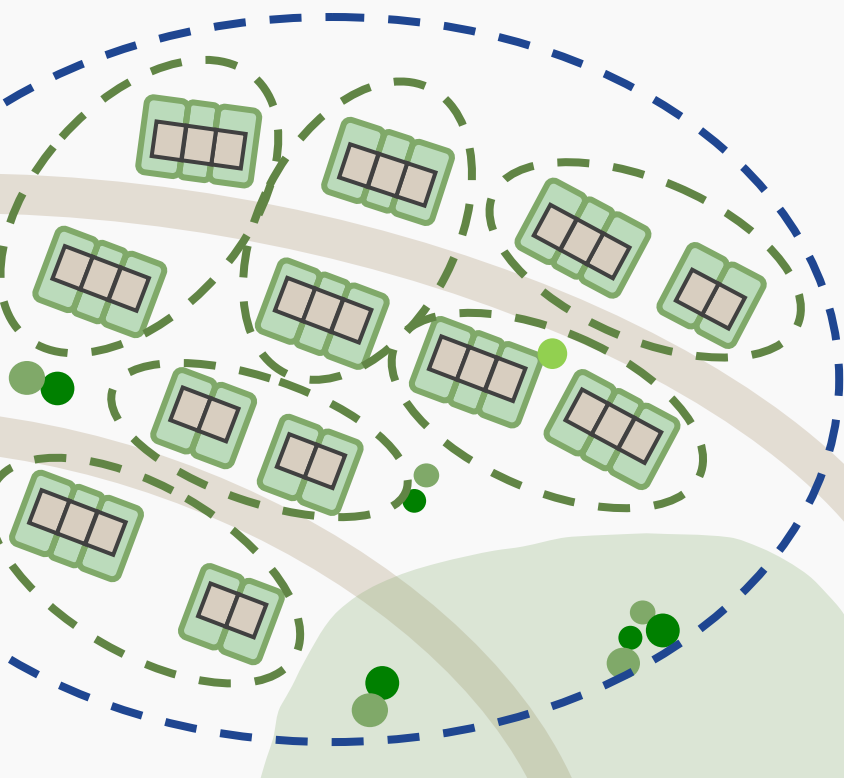
- ✓ Maks 6 enheder (maks 250 m² pr. enhed og 1.500 m² samlet)
- ✓ Én certificering
- ✗ Ikke muligt hvis m²-krav overskrides

- ✓ Ingen øvre m² begrænsning
- ✓ Én samlet certificering
- ✗ Umuligt at opnå point nok en certificering for så små projekter

Kontaktflade med nybyg

Store projekter

- ✓ Maks 6 enheder (maks 250 m² pr. enhed og 1.500 m² samlet)
- ✓ Flere certificeringer
- ✗ Ikke muligt hvis m²-krav overskrides

- ✓ Ingen øvre m² begrænsning
- ✓ Én samlet certificering

DGNB score

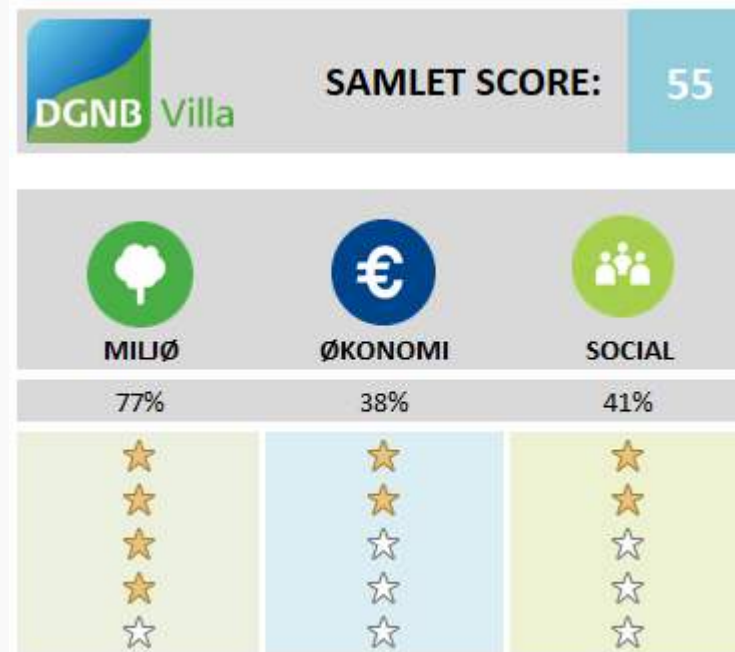
Trappemærket

Formidling af score

Stjerner frem for trappemærke

- Performanceindex på min. 50 for at opnå certifikat
- Stjerner som kommunikationsværktøj

DGNB Villa giver en samlet bæredygtighedsscore, men identificerer også opnåelse indenfor de enkelte bæredygtighedsområder: miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed.

Manualen præsenterer flere måder at nå i mål på, hvilket giver meget fleksibilitet. Der kan arbejdes med mange forskellige aspekter, og ikke to projekter vil derfor være ens.

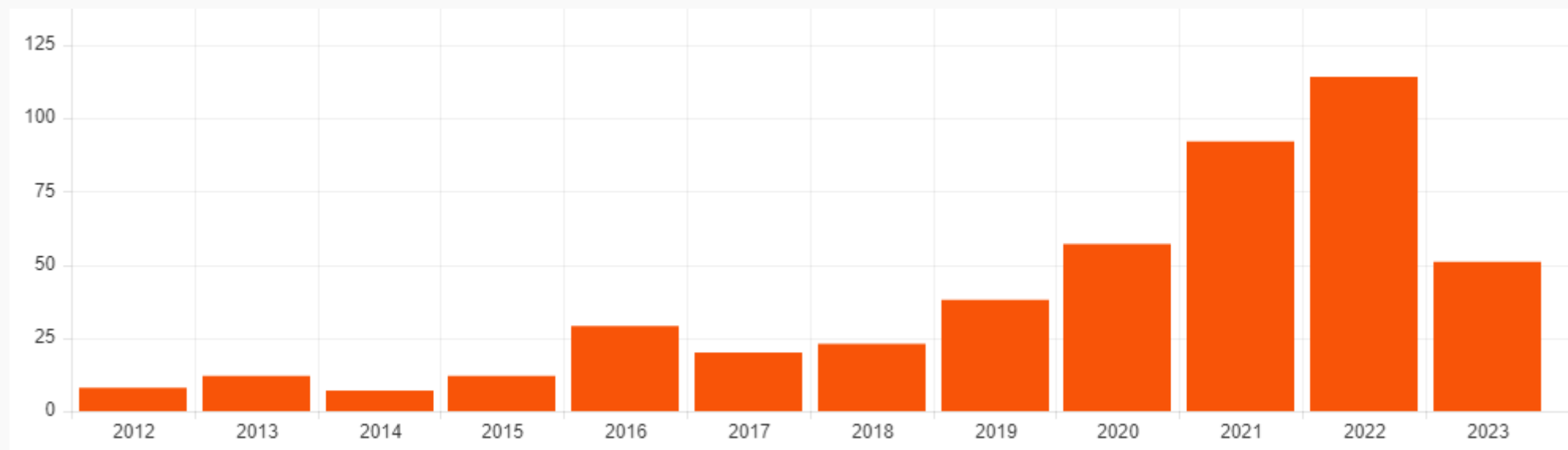
Hvor langt er vi?

Antal certificeringer

Byggebranchen har brugt 10 år at gå fra:

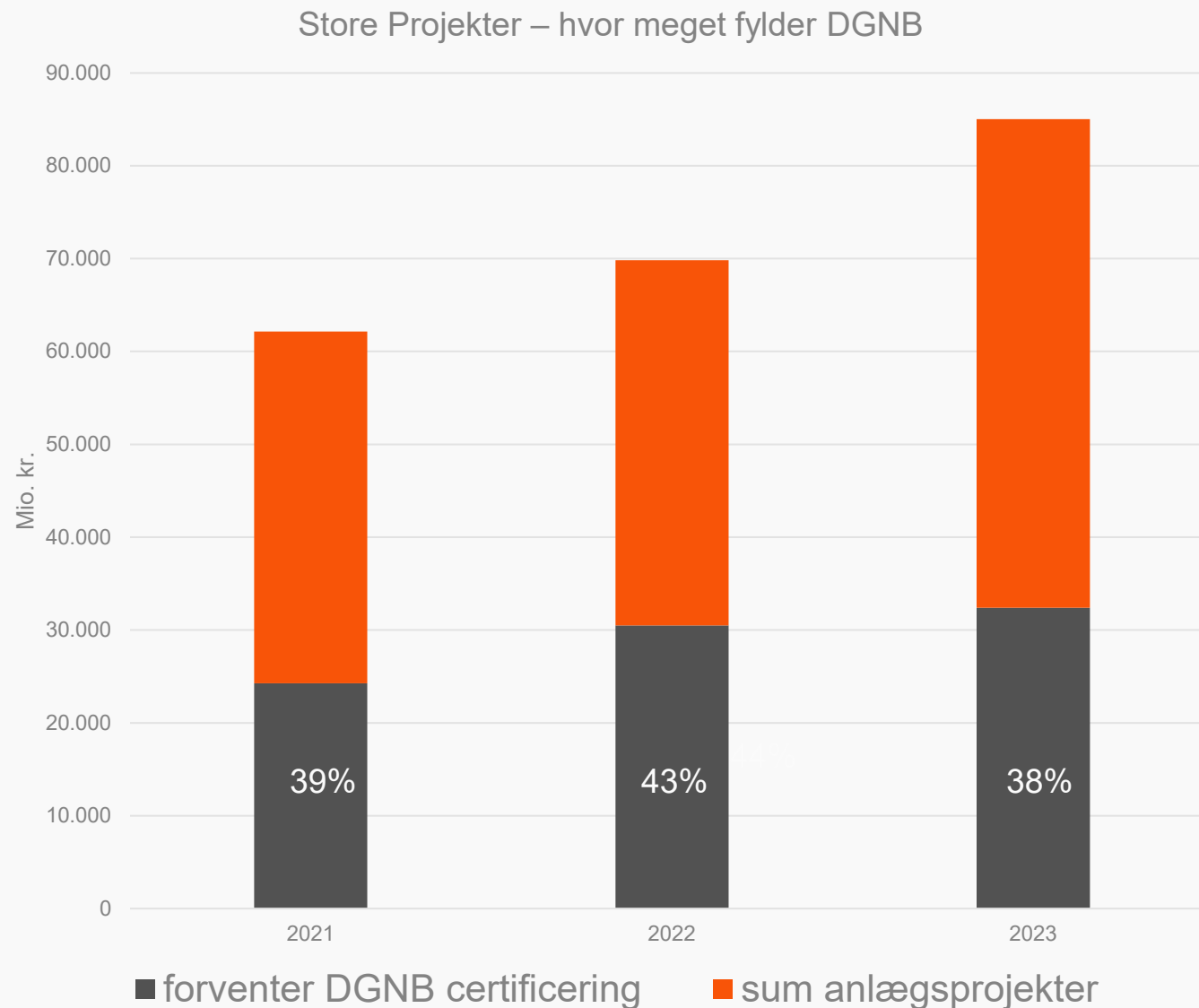
specialprodukt → hverdagsprodukt

DGNB i markedet

Store byggeprojekter

- DGNB fylder ca. 40% af alle store byggeprojekter.
(Anlægssum over 30 mio. med planlagt byggestart i 2021-2023)

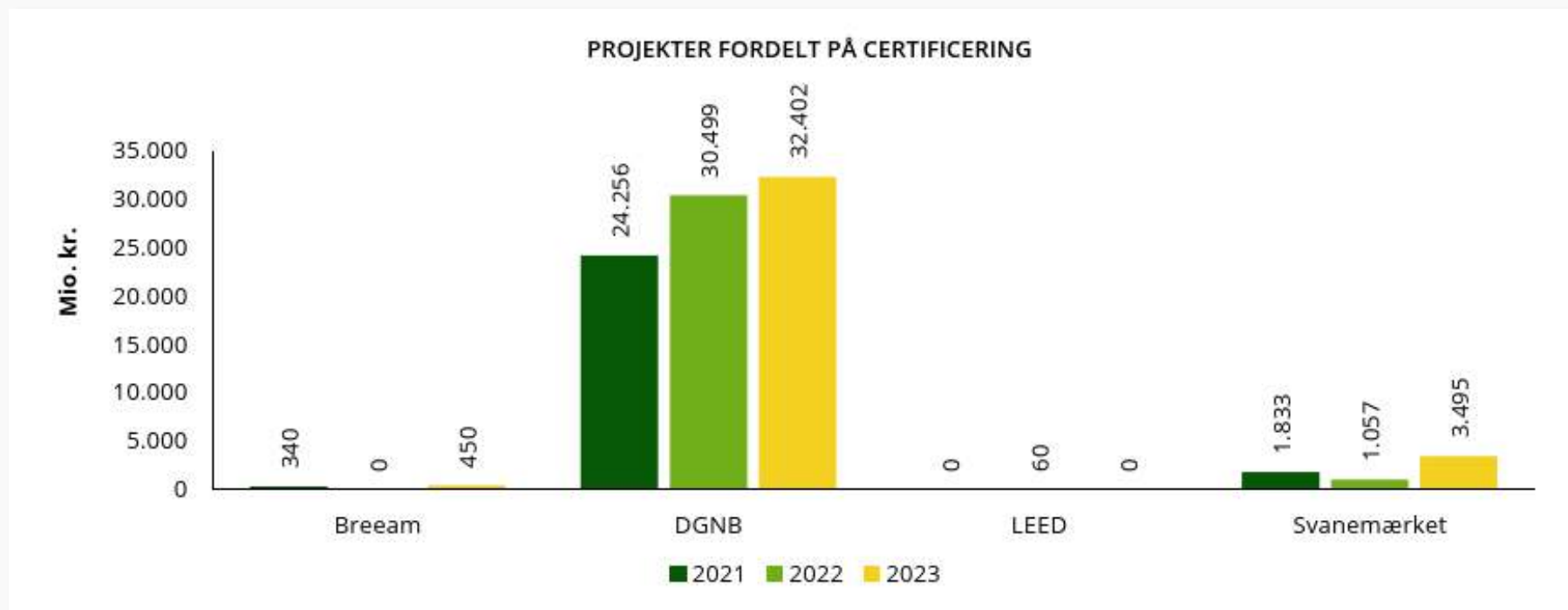

Kilde: Byggefakta Bæredygtighedsrapport 2023

Bæredygtigheds-certificeringer

Store byggeprojekter

- DGNB udgør i 93% af det certificerede byggeri

Kilde: Byggefakta Bæredygtighedsrapport 2023
(Anlægssum over 30 mio. med planlagt byggestart i 2021-2023)

Udvikling

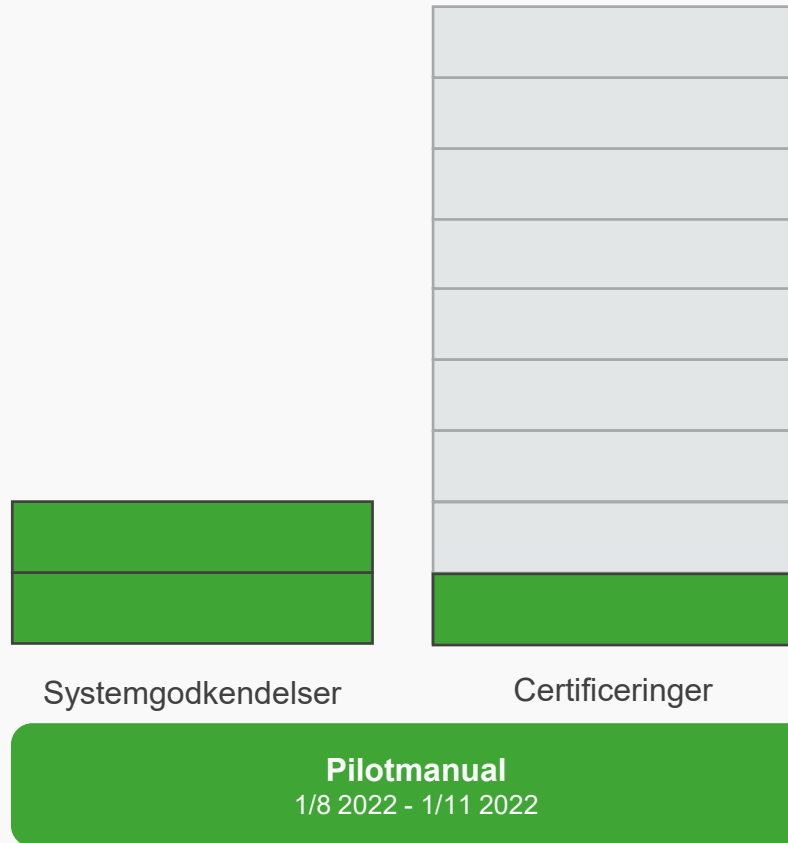
Pilotfaser og historik

- Første pilotfase i 2019, 3 projekter certificeret
- Pilotfase 2022
- Nu = Markedsmanual
- Derefter?

Status

Tilmeldinger og uddannelse

DGNB Villa konsulenter

Spørgsmål?

Tak for opmærksomheden!

www.rfbb.dk

info@rfbb.dk

3672 1020

Farvergade 17, 4. sal

1463 København K

Ny Banegårdsgade 55, 1. sal

8000 Aarhus C

Emilie Elmer Land Jensen

ej@rfbb.dk

+ 45 29850889

DGNB Support

support@DGNB.dk

**RÅDET
FOR
BÆREDYGTIGT
BYGGERI**